

FK.135.
60.

Linguis a
vere, quod?

II c
88

*De formula veteri: linguis
animisq; fuerit.*

X1862752

JOVA JUVA!
FELIX ET FAUSTUS
TOTUS UT ANNUS EAT.

V O T A
SUNT CRUCIANI,
CUJUS SUPERIORES ALIQVOT
DISCIPULI,

BONÆ SCÆVÆ CAUSSA,
FUTURO XIV. JANUARIJ
BREVES RECITABUNT ORATIUNCULAS.

QVOD

DOMINIS PATRONIS,
BENEFACTORIBUS ET INSPE-
CTORIBUS PLURIMO AMORIS ET
HONORIS CULTU COLENDIS
INTIMANDUM DUXIT

JOH. AUGUSTINUS EGENOLFUS,
RECTOR.

DRESDÆ,
LITERIS BERGENIANIS.

GLoria In sVpernis DEO, & In terris
paX, hoMInIbVs Læta VoLVntas!

Prospera lux oritur, lingvisqve animisqve favete,
Nunc dicenda bono sunt bona verba die.

Erba sunt Peligni Oloris, quibus Noviennii faciendum initium, & Calendas Januarii justo ritu celebrandas cecinit jam olim, Fastor. I. 71. Ubi *Prospera* pro *Postera*, quod quibusdam est in editionibus, rectius legitur absque dubio, idque consideratae Lectoris attentioni facile patet è contextu. Quid vero *Lingvisq;* animisq; *favere* sibi velit, non adeò certum est omnibus. Sunt, quibus *formula* videtur *Silentium præcipientis*, utuntur enim autoritate Senecæ, quem Romanæ porticus Zenonem nominant eruditi. Hic de vita beata ad Gallionem, c. 26. 27. *Hoc verbum, Favete lingvis, ait, non, ut plerique existimant, à favore trahitur, sed imperatur silentium, ut ritè peragi possit sacrum, nulla voce malâ obstrepente. Quod multò magis necessarium est imperari vobis, ut si quid ex illo profertur Oraculo, intenti & compressa voce audiatis.* Nos verò, quibus amicus Plato, amicus Socrates, amicus etiam Seneca, sed magis amica Veritas, neutiqvam silentium præcipiendi, sed benè ominandi potius, bona verba loqvendi, *εὐφραμίην*, benè dicendi Formulam esse non tam putamus, quam vi argumentorum certò statuendum esse judicamus. Primo quidem *Favere* nunqvam est *Silere*, sed *Fari avere* sive Bona fari & Benevolentiam ostendere, cujus testem Becmann. in Origin. & Martinium in Lexico dare possumus, utrumq; integrum & incorruptum, quibus Corvinus in Fonte adstipulatur. Deinde contextus Sulmonensis Poëtæ docet, hanc per phrasin non tacendum, sed dicendum esse, namq;

Nunc dicenda bono sunt bona verba die.

Et paulo post v. 75. *Lite vacent aures &c.*

differt opus livida lingua tuum.

Quæ lectio quamvis sit Heinsii, pro Turba li Lingva substituentis, attamen & illa Vetus ab interpretatione nostra non dissentit. Noverat nimirum Poëta, & probè noverat, quod non sine litibus esset prima dies, Fast. I. 165. quia vetusto de more Calendis Januarii demonstratione artis, quam quisq; profiteretur, certabant artifices, ut capta ab initio felicitate omnis eandem toto exercere possent anno. Jurgia igitur & lites cum exesse debeant, quærit ex Jano Poëta v. 175.

At cur læta tuis dicuntur verba Calendis,

& damus alternas accipimusq; preces?

Ad quæ Janus: *Omina principis, inquit, inesse solent.*

& paulo post v. 181. - - - *non lingua caducas*

Concipit ulla preces, dictaq; pondus habent.

Tandem apud Ovidium formula hæc nunqvam præcipit silentium. Sic adveniente in Serpentis forma Æsculapio exclamat Sacerdos Metam. XV. 677. 680.

- Deus en, Deus en; animis lingvisq; favete

quisqvis ades &c.

Quisqvis adest, jussu venerantur Numen; & omnes

Verba Sacerdotis referunt geminata, piumque

Æneada præstant & mente & voce favorem.

ubi sanè leberide cœcior sit, mentem qui Poëtæ non perspiciat.

Idem Poëta quando Amor. III. 13. 29. canit:

Ore favent populi tunc cum venit aurea pompa,

Schrevelius in notis *Ore favent* per *Tacent* interpretatur. Quis non credat editioni, quam vocat, nitidissimæ & accuratissimæ? nihilominus tamen faller

interpretatio Lectorem, nisi totam perlegerit elegiam, cujus in versu 13.

Ducuntur niveæ populo plaudente juvence, &c.

Popu-

Populus certè plaudens ore favere & bona verba proferre potest, eo ipso verò dum plaudit, nequaquam tacere solet. Nec aliud est, quod Cicero vult de Divinat. I. num. 102. edit. Gothofr. scribens: *Omina majores nostri quia valere censebant, idcirco omnibus rebus agendis, QVOD BONUM &c. præfabantur; rebusq; divinis quæ publicè fierent, UT FAVERENT LINGVIS imperabatur.* Confer de Divinat. II. 83. & Plinium nat. hist. XXVIII. 2. Idem sensus est prologi Terentiani in Andria, ubi ait Poëta: *Favete, adeste æquo animo, &c.* Postquam enim maledictis Lavinii respondisset, hortatur adversarios, ut definant maledicere, malefacta ne noscant sua; statimque spectatoribus, ut favent sc. lingvis, & æquo adsint animo autor est. *Ore favete omnes, inquit, Virgil. Æn. V. 71.* Quod Taubmannus in notis sic explicat: *Precamini & clara voce navigationem secundam & locum in regione pacata urbis condendæ orate.* Vide plura ibidem, nostræ quæ sententiæ omnino respondent omnia. Hinc locum Horat. Odar. III. 1. 2. Discipulis lectione, dum Martinalia colligebantur, extraordinaria ita interpretari non erubui: *Redet alles Liebes und Gutes von mir.* Confer etiam Lipsium Elector. II. 10. pag. 476. edit. Antverp. Testimonia Propertii, Martialis, Statii parum refert adducere, nec ratio programmatis admittit, qui cupidus est talium, Formulas Briffonii evolvat à pag. 8. ad II. usque, ubi multa reperiet lectu non indigna, è quibus tamen *pascere linguam* idem esse ac linguam coercere, continere, tacere, mihi quidem nemo persvadebit unquam, quem metaphoricus verbi *pascere* usus, v. g. *pascere oculos* Ter. Phorm. I. 2. 35. *pascere animum* pictura Virg. Æn. I. 468. *maleficio & scelere pasci* Cic. Offic. II. edit. Hildebr. p. 194. contrarium docuit vel in pueritia. Vide interim program. quod Salve Gærlicensi suo præmisit, tribus de gymnasiis meritissimus Vir, Christianus Funccius. Quod si tamen nos inter & adversarios murus interest, non adeo magno subruì posse, videtur ariete. Poëta certe elegiacorum Princeps hæc habet in Ibin v. 93.-96.

Illum ego devoveo, quem mens intelligit, Ibin,
 Qui se scit factis hæc meruisse suis.
 Nulla mora est in me, peragam rata vota Sacerdos,
 Quisquis ades, sacris ore faveto meis.

Hic ore favere neque per *εὐφρασίαν*, neque per silere exponendum est, quod tamen utrumque admitti posse Schrevelianæ volunt notæ. Est enim imprecatio, quæ hostibus mala quæq; optabant gentiles, ut sic Formula in malam, quoque partem adhiberi possit substrata pro materia. Sicut ergo in bonis omnibus & votis *benedicere*; ita in malis *εὐφρασίαν* maledicere notat. Ibin itaque devovens Poëta eos, qui sacris aderant, hortatum it, ut, quibus ipsum, diris devoverat, favore suo comprobare, & eadem illi mala velint imprecari. Quæ Poëtæ mens nequaquam affingitur, sequentibus enim cuilibet, quid sibi velit, exponit v. 97.

Quisquis ades, sacris lugubria dicito verba &c.

Sunt hæc verba mala, de quibus Propert. IV. eleg. 5. fine, quibus lingua futuro vati credebatur nocere. Virg. eclog. VII. 28. Lingua hæc dici potest tertia, de quæ vide Bochart. Hieroz. tom. I. p. 25. & Geier. in Ps. CXL. 12. p. m. 1258.

Verum & nobis

Prospera lux orta est, lingvisque animisque favete,
 Nam dicenda bono sunt bona verba die.

Calendas enim Januarias purissimi sanguinis sui purpurâ, quem pro nobis in cruce fufurus venerat Jesulus noster dilectissimus, initiavit, atque, ut redemptionis felicissimum faceret initium, salvifici æquè ac vivifici hujus roris guttas aliquot sparsit cupidissimus nostræ salutis Mediator novi Testamenti. Gaudeamus igitur & exultemus die tam felici, tam læta, tam exoptata:

Hæc octava dies, quæ numine læta faventi,
 Christe puer, cunis fulsit oborta tuis,
 Prima dies nostræ fuit exoptata salutis,
 Sanguine dum fuso crimina nostra luis.

Joh.

F. 11. 88

Joh. Stigelius de novi anni auspicio cecinit seculo præterito, cujus tum carmina Lucani etiam Musis à Philippo Melanchthone longè sunt prælata. Wilck. Fests. Christi. n. I. p. 69.

Calendis Januariis Marius Consul devicto Jugurtha triumphavit Romæ, quâ tempestate spes atque opes civitatis in illo sitæ. Sal. bello jugurth. fine. Multò magis nos Calendis Jan. devicto triumphamus Satana, quâ tempestate spes atque opes Ecclesiæ & Scholæ publicæ Dresdensis, imò nostrorum omnium in dulcissimo JESU nomine, & sanctissimo illius, quem pro nobis in circumcissione effudit, sanguine sitæ sunt. Grates nunc omnes devoto corde, pia lingua, pura manu Redemptori agamus, dicentes:

Christe, sit tibi, Patrique sit sacroque Flamini
Hymnus atque laus perennis, gratiarum & actio.
Psallat altitudo cœli, psallat omnis angelus,
Quicquid est virtutis usquam, psallat in laudem DEI,
Nulla linguarum filescat, vox & omnis consonet,
Seculorum seculis.

Sed & lingvis animisque faveamus, & Serenissimo atque Potentissimo Electori & Domino nostro, Patriæ Patri indulgentissimo, cum Serenissima Coniuge atque Matre Viduâ, Serenissimis itidem Filiis, Patriæ deliciis gratissimis, Dominis & Dominabus nostris clementissimis, atque adeo universæ familiæ Electorali ANNARE precemur atque feliciter PERENNARE. Quò sic geminus Electoralis, hodie in cœlo etiam refulgens, gladius sub umbra rutæ semper virentis protegat & conservet Oleam in omnibus Dominorum Consiliariorum collegiis, ut & in Curia; Palmam in Ecclesia; Amaram-dulcem in Schola; Rosas cum liliis convallium & aureo Ramo in universa civitate, atque ita DEUS benignissimus omnibus & singulis in Foro, in Choro & in Toro benedicere & benefacere desinat nunquam.

Sit procul lævum, DEUS optime, omen,
Nec mali quicquam finito evenire,
Quò minus vultu populus sereno
Possit ex voto celebrare sacra.
Tuta divino assidue perennet
Dresda favore.

Tandem pro more per decennium jam recepto producendi sunt aliquot ex nostris Oratores, collectis qui Xenii, & grata mente manuque ab Alumnis receptis dicant è Cathedra, & quidem futura die XIV. Januar. citius enim ad ordinarios vix redibimus labores, finita concione sacra & precibus publicis ordine prodibunt sequenti:

Andreas Meurer / Lipsiensis, præmissis breviter votis Novenni ac precibus, de Incarnatione & Nativitate Christi perorabit proſa latina.

Joh. Fridericus Oswald / Dresdensis, de eadem differet Carmine Heroico latino, qui & ipse preces pro pietate sua noluit deesse.

Georg. Christian. Schuman / Belger. recitabit memoriter IV. eclogam Virgilii.

Joh. Christophorus Graun / Strignicensis, eandem eclogam in Genus elegiacum transpositam, quâ & ipse sacram, quam tractamus, materiam exprimat, è memoria depromet.

David Gæsgenius, Mega-Thymilico Obrtrantinus, Messiam in V. T. promissum, in N. T. exhibitum probabit, eumque nullum alium esse, quam Jesulum nostrum græco confirmabit idiomate, simulque Carmen germanicum de Nativitate Christi recitabit.

Benedictus Benjamin Mirus, Wiedricensis, memor beneficii, quod in expugnatione Budæ 2. Sept. (23. Aug.) anni præteriti Christianis exhibere voluit Omnipotens, dicta de urbe, & quod per CXLV. annos sub jugo Turcico ingemuerit, nunc verò DEO feliciter annuente victricibus Christianorum armis liberata, & Regi atque Domino suo restituta sit, oratiuncula latina differet pro captu, actisque gratis concludet.

Vale Lector Optime, &, si meremur, rem scholasticam cura; sin minus, conatus nostros improbandos esse ostende. Dresdæ ipsis Januar.
Calend. M DC LXXXVII.

05 (0) 50

1017

110

GLoria In sVpernis DEO, & In terris
paX, hoMInibVs Læta VoLVntas!

Prospera lux oritur, lingvisqve animisqve favete,
Nunc dicenda bona sunt bona verba dic.

Erba f
& Cal
Factor
editio
Lecto
animis
qvibus formula vid
cæ, qvem Romanæ
ta ad Gallionem, c.
existimant, a favor
crum, nulla voce m
vari vobis, ut si quia
Nos verò, qvibus
magis amica Verita
potius, bona verba
putamus, qvam vi
qvidem Favere nur
tiam ostendere, cu
dare possumus, ut
Fonte adstipulatur
per phrasin non ta
Nunc dicen
Et paulo post v.

Qvæ lectio qvam vi
illa Vetus ab interp
probè noverat, qv
more Calendis Jan
tabant artifices, ut
sent anno. Jurgia i
At cu

Ad qvæ Janus:
& paulo post v.

Tandem apud O
niente in Serpent

- Deus en
qvusqvus a
Qvisqvus
Verba Sacc
Æneada

ubi sanè leberide cœcior lit, mentem qvæ Poëta non perspiciat.
Idem Poëta quando Amor. III. 13. 29. canit:

Ore favent populi tunc cum venit aurea pompa,
Schrevelius in notis Ore favent per Tacent interpretatur. Qvis non credat edi
tioni, qvam vocat, nitidissimæ & accuratissimæ? nihilominus tamen faller
interpretatio Lectorem, nisi totam perlegerit elegiam, cujus in versu 13.
Ducuntur niveæ populo plaudente juventa, &c.

Popu-

ennii faciendum initium,
randas cecinit jam olim
a, qvobusdam est in
ubio, idqve consideratæ
xtu. Quid vero Lingvisq;
rtum est omnibus. Sunt,
tur enim autoritate Sene
eruditi. Hic de vita bea
vis, ait, non, ut pleriqve
n, ut ritè peragi possit sa
magis necessarium est impe
& compressa voce audiatis.
amicus etiam Seneca, sed
endi, sed benè ominandi
i Formulam esse non tam
m esse judicamus. Primo
ve Bona fari & Benevolen
. & Martinium in Lexico
m, qvibus Corvinus in
ensis Poëtæ docet, hanc
namq;

um.
ra substituentis, attamen &
Noverat nimirum Poëta, &
Fast. l. 165. qvia vetusto de
m qvisq; profiteretur, cer
eandem toto exercere pos
qværit ex Jano Poëta v. 175.
dis,
eces?
solent.

ondus babent.,
ræcipit silentium. Sic adve
erdos Metam. XV. 677. 680.
te

en; & omnes
ve
em.